GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro} 86.

Z KRAKOWA DNIA 27 PAŹDZIERNIKA 1824 ROKU WE ŚRODĘ.

Ze Lwowa d. 19 Października.

Seym, przez N. Pana naywyższym Patentem z d. 19go Sierpnia r. b. rozpisany, dnia wczorayszego uroczyście zagaiony został.

Przedwczoray o godzinie 1szey z południa C. K. nadworni Kommissarze: JW. Ignacy Hrabia Krasicki, Deputat Wydziału Stanowego, i W. Jan Uruski, honorowy Deputat tegoż wydziału okazali przed JW. tych Królestw Gubernatorem swoie pełnomocnictwa.

W dniu zagaienia Seymu C. K. woysko i milicyia kraiowa stanęły w par dzie. JW. Gubernator, iako Prezes Stanowy iechał w uroczystym powozie sześćmi końmi, przed ktorym szła liczna słuzba w barwie, a po obu stronach powozu, domownicy. W powozie parokonnym torowali drogę dway Gubernijalni Sekretarze, iako Aktuaryusze Seymu.

Przy wchodzie do biblioteki Uniwersyteckiey, iako mieysca obranego na publiczne posiedzenia tegorocznego Seymu, przyymowali JW. Gubernatora JWW. Dygnitarze Koronni i odprowadzili go na mieysce dla tegóż wyznaczone.

Po odczytaniu naywyższych reskryptów wydanych do Prezesa Stanowego i wszystkich czterech Stanów tego Królestwa, tak w Niemieckim, iak w Polskim ięzyku; Prezes Seymowy miał następuiącą Mowę:

Prześwietne zgromadzone Stany!

„Dziś po raz pierwszy staie się udziałem moim zaszczyt przewodniczenia temu Prześwietnemu Zgromadzeniu Stanow i widzenia się otoczonym zastępcami tego zacnego Narodu, którego dobru z radoscią całą moię usilność poświęcam.„

„W przeszłym roku samo tylko dopełnienie swiętych obowiązków, ktore na mnie uszczęśliwiaiąca obecność Nayiaśnieyszego Pana włozyła, zdołało wstrzymać mnie od tego urzędowania, ktore liczę pomiędzy naypierwsze i naydroższe zaszczyty moiego powołania.„

„Zaiste! wielkim iest zamiar, który nas w tem mieyscu gromadzi, wyniosły przedmiot, dla którego Was, Prześwietne Stany, zaufanie Monarchy zwołało.„

" Nadaremnie wprawdzie staralibyśmy się ukrić przed sobą trudne położenie, w którym nas niezwalczony popęd stosunkow tegoczesnych postawił. Pierwsze źródła zarobkowe kraiu dotkliwe poniosły straty. — Natężona pilność rolnika nadaremnie szuka nawykłą dotąd drogą odpowiadaiącey nagrody, sama nawet obfitość ziemiopłodow nowych trudności staie się przyczyną.,,

" Lecz te właśnie trudności muszą koniecznie cel działania Waszego w nayp-pięknieyszem okazać świetle i wzniecić w Was żywe poznanie tego wysokiego stanowiska, które łaska Nayiaśnieyszego Pana obradom Waszym wskazała.,,

" Niezbronno każdemu poiedynczo poki na łonie zwyczaynych zatrudień swoich przebywa, mieć przed oczami te tylko potrzeby, które pod nie w zakresie ograniczonego iego działania podpadną. Niezbronno w natłoku momentu dla uciążliwości naybliżey dotykaiących przeoczyć wazne korzyści, których mimo tego używa. — Wam przeciwnie Panowie! gdy zgromadzacie się u stopni Tronu dla radzenia o dobru powszechnem, w rozszerzonym zakresie, który się przed wzrokiem Waszym otwiera, przystoi obiąć zupełnie położenie Narodu i ciężar dolegliwości, na które się żalą; zważyć z dobrodzieystwy, któremi się pod uszczęśliwiaiącem berłem Nayiaśnieyszego Pana cieszemy. — Wam przystoi z zapasu Waszych doświadczeń i z znaiomości licznych źrodeł zasiłkowych, które nam nietknięte pozostaią, w zaufaniu w łasce naydobrotliwszego Monarchy czerpać zaspokoienie na przyszłość.,,

" Czyż uciski, które nasze rolnictwo dotknęły, są Galicyi tylko właściwe? Czyż nasz tylko producent troszcze się brakiem odbytu i płodow bezcenem? Nie zaiste. — Nie tylko od iedney do drugiey granicy Cesarstwa, nie tylko od iednego do drugiego krańca Europy brzmi ta sama skarga — obeymuie ona nayodlegleysze części świata, a nawet kraie, ktore we względzie bogactw między naypierwsze policzonemi być zasługuią, doswiadczaią równie, iak i my skutkow, zmienionych z nadeszłym stanem powszechney spokoyności stosunków.,,

" A czy natomiast używaią kraie powszechnem zniżeniem cen i niknącym odbytem równie ciężko, a nawet cięzey, jakmy, dotknięte, rownych z nami korzyści?,,

" Wystarczy namienić niektóre tylko z między niezliczonych dobrodzieystw, którem niezmordowana staranność naszego nayłaskawszego Króla nas obdarzyła. Od lat piętnastu cieszy się Galicyia stanem niezamęconey spokoyności, i okropności woyny nie doznała — woysko zostało pomnieyszone. Synowie Oyczyzny wrócili pomiędzy swoich, do spokoynych zatrudnień produkcyi, a uzupełnienie woyska bardzo mało od kraiowey ludności wymaga.,,

" Rolnik ani uciążliwości licznych kwaterunków nie doznaie, ani nań dalekich i bliskich podwod za niedostateczną zapłatę nie nakładaią.,,

" Dla opatrzenia potrzeb woyska, wprowadzono nowe zbawienne systema, ktore posiadaczowi ziemi zamiast ciężaru, pożądany zarobek, a namiast wymuszonych danin dobrowolny odbyt podaie.,,

" Sprawiedliwość naydobrotliwszy Monarcha, sobie za godło, a swoim urzędem za nieodstępne prawidło przeznaczył. ,,

" Zaden nakład, pomimo naglących potrzeb finansowych kraiowych, nie iest za nadto wielki uważanym, gdzie tylko idzie o uskutecznienie śpiesznego i ścisłego wymiaru sprawiedliwości. Sędziom niepodległości dozwolono, a przystoyne utrzymanie zapewniono. ,,

" Domy kary, gdzie potrzeba tego wymagała, pozakładano. ,,

" Przy onych urządzeniu wzięto za cel piękne zadanie, by zamiar ukarania z prawami chrześciiańskiey miłości połączyć. ,,

" Godną uwielbienia obronę przeciw samowolney przemocy i bezprawiu, zachowują nam obie nieporównane księgi ustaw prawnych, w których głęboka władza mądrość i ludzkość Nayiaśnieyszego ich twórcy nie przeżyty pomnik sobie wystawiły. ,,

" Rzućcie wzrokiem na około siebie moi Panowie! czy znany wam iest lud, gdzie nietykalność maią ku, bezpieczeństwo osob, wolność Religii, iednem słowem spokoyne używanie tych pierwszych korzyści, ktore życiu wartość nadaią, znaydą się sumienniey szanowane i silniey osłonione, iak pod opieką mądrego prawodawstwa, które staranności Nayiasnieyszego Pana winniśmy. ,,

" Ta iednak nieograniczyła się na tem, by nadać ludom uszczęśliwionym naywyższy wewnętrznego bezpieczeństwa stopień. — Nie łatwo znaydzie Religia w innym kraiu wsparcie równie skuteczne. Ciągle wzrastaiące potrzeby służby Bozey, nie są iuż więcey zostawione na niedostateczne poiedyncze usiłowania niektórych dusz pobożnych. ,,

" Znacznym bardzo kosztem utrzymuie rząd ustanowienia ku wykształceniu uczniów stanu duchownego. Wspiera stypendyiami uboższych słuchaczów teologii i przykłada się do utrzymania dawnie bez pomocy zostawionego duchowieństwa. W Waszych oczach zacni Panowie po wszystkich częściach kraiu pozakładano ustanowienia naukowe, w to wszystko hoynie uposażone, czego ten ważny zamiar wymaga, w których Wasi synowie i Wasze córki zupełne wykształcenie otrzymuią. ,,

" Czyż potrzeba zwracać uwagę Waszą na te liczne zasady, które ku zabezpieczeniu życia i zdrowia przedsięwzięto? Uczniów nauki lekarskiey publicznym kosztem pokształcono, urzędnikom zdrowia dochody wymierzono. część wydatków na leczenie zarażliwych chorób Skarb publiczny zastąpił, niebezpieczeństwo zarazy morowey, rozstawieniem nader kosztownego granicznego kordonu odwrócono; życie dzieci Waszych przed spustoszeniami jadu ospy, szczepieniem krowinki ochroniono. Oprócz tego raczył Nayiaśnieyszy Pan nietylko utrzymanie ustanowień dla podrzutków, ale i koszta leczenia obłąkanych na umyśle ubogich, przeiąć na Skarb publiczny. ,,

" Przez tak liczne dobroczynne ustanowienia, dopełnione są bez wątpienia naywaznieysze warunki pod któremi rolnictwo, rękodzieła i handel wzrastać i siły kraiowe od natury nadane rozwinąć mogą. Procz tego ieszcze dla zachęcenia pilności znakomite nagrody powyznaczano Gdzie dawniey wcale nie, albo tylko bardzo trudne kommunikacyi

istniały, okazują się teraz dla handlu w przeciągu mil więcey iak 370, w wszelkich kierunkach drogi wyborne, kosztownemi mostami opatrzone, nie wzmiankuiąc ieszcze owych znacznych robót, które się w zupełnym ciągu wykonania znayduią ku dalszemu tego dobroczynnego ustanowienia rozszerzeniu. Przy wyznaczeniu cełł, iak wielorakie z pomiędzy naynowszych ustaw celnych dowodzą, podniesienie kraiowey produkcyi było przemagaiącym względem, ktoremu pożytek dla finansów ustąpił.,,

" Podniesienie miast Rząd nieprzerwanie za ieden z nayważnieyszych przedmiotow uważał. Od stolicy aż do ostatnich granic kraiu spotka oko Wasze moi Panowie! wielorakie tego dążenia skutki, a w tylu mieyscach, które niedawno lichym były przytułkiem małey liczby mieszkańców, bawi nad pociągaiącem widowiskiem ruchu skutecznie pracowitego, liczney ciągle wzrastaiącey ludności. Jak mógłbym nakoniec mówiąc o dobrodzieystwach, ktore Galicyia przez Nayiaśnieyszego Pana otrzymała, pominąć zaprowadzenie Stanów kraiowych, ktoremu pomiędzy temi dobrodzieystwy iedno z mieysc nayznakomitszych należy.,,

Nie może uyść przenikłości Waszey, że do założenia i w żywym ruchu utrzymania tak różnych i wielkich ustanowień, niezbędnemi są wielkie srodki i połączenie sił wszystkich; czemu ieszcze po przywroconym pokoiu towarzyszy konieczność użytkowania z czasu spokoyności do wypełnienia obowiązkow, w czasie woyny trzydziestoletniey prawie, zaciągnionych, i do zagoienia na zawsze głębokich ran Monarchii zadanych.,,

" Teraźnieysze uciskaiące stósunki wymagaią zaiste większych od Was iak dawniey wysileń.,,

" Lecz i tu nie godzi się przeoczyć tego, co iuż dla ulżenia podatkuiących zdziałano, i co się ieszcze z natężoną czynnością gotuie.

" Podatek od posiadłości gruntowych do trwałego i sprawiedliwszego wymiaru zprowadzono i niezmordowanego iest przedmiotem zatrudnienia, aby nadać kraiowi, kosztem wyłącznym Rządu, dobrodzieystwo dokładnego katastru podatkowego. — Prawodawstwo względem wybierania podatkow zezwala dla nawiedzonych przez nieszczęśliwe trafy posiadaczów ziemi, na znaczną ulgę w podatku, do ktorey świeżo wszystkim klassom równe prawo nadano.,,

" Także co do istoty podatkow i ich ilości raczył Nayiaśnieyszy Pan w naynowszym czasie znacznego dozwolić pomnieyszenia. W następstwie dozwolonych nayłaskawiey reklamacyy przeciw skutkom regulacyi podatku gruntowego, otrzymuią nieprzerwanie liczni posiadacze gruntow umnieyszenia podatku, bez przełożenia na innych podatkuiących, wynikłego ztąd dla finansow ubytku.,,

" Podatki żydowstwa tey dla galicyyskiego handlu i rolniczego zarobku tak ważney klassy ludu, zostały znacznie umiarkowane. Podatek rzemiosłowy, drogowy, składka na domy cyrkularne i szarwarki do Drog teraz właśnie zupełnie uchylone zostały. Koszta, na które podatki były dotąd przeznaczone, przeiął Skarb publiczny i żadney nato w żaden inny sposób nie wymaga daniny. Korzyści pochodzącey ztąd ulgi tem dobroczynniey na wszystkie stany się rozciąg-

gną. im bardziey, mianowicie co do drog publicznych otwieraiący się namiast uciążliwey daniny gotowy zarobek, obieg pieniędzy nie omylnie ożywi.„

„Czyż potrzeba innych dowodów, by osiągnąć przekonanie, że bez przestanku postępuie się drogą polepszenia losu podatkuiących, i że tylko naygwałtownieysza potrzeba wydatkow kraiowych zdoła przeszkodzić w ten moment znaczniey szemu ieszcze podatkow umiarkowaniu.„

„W samey zwłoce, która ieszcze mieysce mieć musiała, znaydzie głębokie zdanie Wasze zacni Panowie! powod do zaspokoienia, i do pociechy względem nayblizszey przyszłości. Nayswiętsze przedmioty dobra Monarchii nie mogą stać się ofiarą momentalney trudności. Właśnie dla tego, że Nayiasnieyszy Pan swoim ludom trwałą i gruntowną pomoc podać pragnie, nie może żna raptem i z nierozważną szybkoscią do ograniczenia dochodow, ktorych Monarcha tak bardzo potrzebuie, przystąpić.„

„Zwolna tylko i stopniami, iak wszystko co iest wielkiem, i mocy trwałości i wzrostu nabyć powinno, zdoła rozwinąć obrane systema, i przynieść doyrzałe owoce.„

„Usłyszycie dziś moi Panowie! królewskie postulaty na nadchodzący rok administracyyny.„

„Wasze nieograniczone przywiązanie do poświęconey osoby Nayiasnieyszego Pana, i wysokie przymioty Waszego charakteru narodowego, nadto mi są dokładnie znane, bym mógł zostawać w powątpiewaniu o duchu, który Wasze obrady ożywiać będzie.„

„Sprawiedliwie zachowuiecie niezłomne zaufanie w dobroci Naszego Nayłaskawszego Oyca Oyczyzny. — Przekonał On się w pośród Was o Waszych dolegliwościach, i Waszych potrzebach. Serce Jego nieustannie dobrem Jego wiernych poddanych zaięte, nie zna, droższego życzenia, iak żeby przynieść im ulgę. Mądrość Waszych uchwał tak dobrze ugruntowaną sławę Waszą nienaruszoną zachowa, poda współczesnym i potomności wznoszący przykład zgody, wierności i miłości.„

„Deklaruię ninieyszem, że Seym iest otwarty.„

Z Paryża d. 12 Października.

Król, którego rocznica urodzenia d. 9 b. m. przypadała, pracował dnia tego z Ministrami skarbowym i spraw zagranicznych, a nazaiutrz prezydował na radzie Ministrów.

Okolnikiem zalecił Król Arcy i Biskupom, aby d. 16 Października w wszystkich kościołach odprawione były uroczyste exekwiie za duszę ś. p. Królowey Maryi Antoniny, na ktorych znaydować się maią władze cywilne i woyskowe.

Pomiędzy osobami, ktore w tych dniach pokazały się u Dworu, znaydowali się Poseł Angielski, P. Karol Stuart, i P. Benjamin Constant.

Podczas posłuchania d. 3 b. m. rozmawiał Król nader grzecznie kilka minut z P. Royer - Collard. Gdy się oddalił pytał się J. K. M. Xcia Talleyranda o nazwisko deputowanego, z którym w tey chwili rozmawiał. "N. Panie (odpowiedział Xżę) był to Royer-Collard.„

" Czemuż mi WPan (rzekł Monarcha) wcześniey nie powiedziałeś, byłbym go lepiey przyiął.„ " Sądziłem (odpowiedział znowu Xże) że go W.K.M. znasz; mamże mu W.K.M. łaskawe wyrazy na piśmie donieść ? „ " Donieś mu WPan (rzekł Monarcha) i zapewniy go o moim szacunku. „

Dziennik Handlowy zapewnia, iż Ajent Kolumbiyski, P. Hurtado, podczas swego tu bawienia z należytemi względami był uważany i nawet iego tu pobyt był przedłużony. Miał on otrzymać zapewnienie, iż ieżeli związki handlowe między Francyią i Kolumbiią nie mogą ieszcze nastąpić; tedy przez to nie upadaią. Przez okręt Eliza, który dnia 8 Marca z Santa Marta odpłynął, odebraliśmy także wiadomość, że Francuzi w okolicy tameczney bardzo dobrze przyiętemi byli, i nawet ich Gubernator do siebie zapraszał. Przekonano się bowiem że nieprzyiacielskie zamiary Francyi przeciw tey Rzpltey przez Anglików tylko rozpuszczone były.

Umieszczony w Angielskim Dzienniku Goniec prywatny list z Paryża zawiera: że zaraz po wyieździe Haytańskich deputowanych rząd nasz przygotował wyprawę przeciw St. Domingo. D. 28 Sierpnia wsiadło w Brest 4000 woyska na okręty, które z eskadrą Admirała Duperré pod Hayti popłynie; naprzód starać się będzie założyć kilka stanowisk i rozpocząć układy z przychylnemi Francyi mieszkańcami, a ieżeliby były bezskutecznemi, tedy rozpoczną się kroki nieprzyiacielskie i eskadra dla zamknięcia tamecznych portów będzie zmocniona. Gabinet Angielski iest o tem uwiadomiony, i wierny zasadzie, iż każdy kray ma prawo do odzyskania swych osad, żadnego względem tego nie uczynił przełożenia. Dziennik Gwiazda poczytuie całą osnowę tego listu za baykę.

Synowie Fouché (Xcia Otranto) zapozwali do sądu Xięgarza Lerouge, który kazał Pamiętniki ich oyca drukować.

Xże Brancas Lauraguais, przyiaciel sławnego Lavoisier, umarł tu teraz w 92 roku życia. Francyia winna mu udoskonalenie robienia porcelany.

Wdowę po St. Ange, tłumaczu przemian Owidyusza, licząca lat 70, znaleziono d. 29 z. m. w domu zięcia, którego odwiedziła, zabitą. Podeyrzenie pada na tamecznego rzeznika.

Onegday na wniyściu do lasku Vincennes popełniona została nadzwyczayna zbrodnia. Pewna kobieta przechodziła się z dwoygiem swoich dzieci, około 6 lat maiących, dobrze ubranych i pięknych, gdy w południe nadeszła stara kobieta z dwiema mężczyznami i prosiła o pozwolenie ucałowania oboyga dzieci. Matka dozwoliła i przypadkowo odwróciła się, gdy słyszy w tey chwili krzyk. Biegnie i znayduie iedno dziecię przez pchnięcie nożem w piersi zabite, a drugie śmiertelnie cięciem w czaskę ranione, tak iż na ręku unoszącego ducha wyzionęło. Uwięziono oprócz matki iednego człowieka, który pytał się o naybliższe wyyście z lasku i niektóre osóby zapytał: czyli na twarzy niema iakiey plamy. Że tak często odwiedzane mieysce, zwłaszcza w Niedzielę o południowey godzinie obrano na umowione, iak się zdaie zaboystwo, równie zadziwia, iak wyznanie matki, że te dzieci, iakkolwiek nad 6 lat maiące, świeżo wy-

kradzione zostały. Sąd dochodzić zapewne ściśło będzie tey piekielney zmowy.

Z Londynu d. 8 Października.

D. 4 b. m. był wielki obiad u N. Króla w Windsor, na którym znaydowali się Xzę Wellington i Posłowie Austryiacki i Rossyyski z swoiemi małżonkami. Onegday Xzę Esterhazy rozmawiał długo z J.K.M. i pożegnał się, gdyż w poniedziałek na stały ląd odpłynie.

Lord Granville zawiezie, iak mówią, pismo od naszego Monarchy z pożałowaniem z powodu śmierci Ludwika XVIII i powinszowaniem wstąpienia na tron Francuzki Karolowi X.

Od nadeyścia ostatniego pocztowego statku z Lizbony rozpoczęły się na nowo narady między kommissarzami Portugalskiemi i Brazyliyskiemi; sądzą więc, iż Król nie iest dalekim od poiednania się w dobrym sposobie.

Nieutrudzony Wędrownik Kapitan Cochrane, przybył d. 8 Sierpnia do Barbadoes. Postanowił on przebiedz nieznane dotąd okolice południowey Ameryki i dostać się na góry Andes.

Shoreham w Sussexu zaczena zwolna stawać się znaczącym portem; od lat 12 cło pomnożyło się tam wczwornasób.

Z Kalkuty nadeszły tu doniesienia do 6 Maia które dosyć są zaspokaiaiącemi względem woyny z Birmanami. Ostatni cofaią się coraz daley na południe, a Anglicy postąpili aż do Gowahatti, stolicy kraiu Assam, ktorego Raiah został niedawno hołdownikiem Awy. W Kalkucie rozeszła się wieść, nie zasługąca wcale na wiarę, iż podczas działania woysk naszych przeciw Rangoon pokazało się po łonen ey strony 3000 nieprzyiacioł grożących wtargnieniem do kraiu Angielskiego.

Do Cagliari powrócił Neapolitański Konsul z Algieru, ponieważ Dey żąda od Neapolu 300,000 dolarow.

W Lima nie miano do 27 Kwietnia żadney wiadomości o postąpieniu naprzód Boliwara z Truxillo, i ta stolica zostawała ciągle w ręku Hiszpanow; handel dla niepewney przyszłości zupełnie tam ustał.

Wezwanie Prezydenta Boyer wolnych Murzynów w północney Ameryce do osiądzenia na Hayti, dobry wzięło skutek; z Nowegoiorku popłynęło ich tam do 500.

Podług prywatnych listów z Cap-Coast, Aschantowie w ustępie przez kray Fantysów wywarli okropną zemstę; nie zostawili nikogo przy życiu, ani żadnego mieszkania całego.

Amerykanin, nazwiskiem Whiting, był przed 30 laty od psa wściekłego ukąszony. Ostatnia iego choroba, na którą w 56 roku życia umarł, okazywała wszystkie znaki wścieklizny.

Kupiecka Nowoiorska Gazeta doniosła o przybyciu Jenerała Lafayette iak następuie: „Wczoray zawinął do naszego portu okręt Cadmus, wyładowany radością i okrzykami dla 10 mill. ludzi nań oczekuiących.„

Od granic Tureckich d. 28 Września.

Podług Gazety Powszechney cały Stambuł zagniewany iest przeciw Vicekrólowi Egipskiemu, i sądzą, iż Porta, gdy zdradzieckie iego plany na iaw wyszły, nie będzie się dłużey ociągać, co bądź nastąpi, ogłoszenia go swoim nieprzyiacielem. — Z Zante i Korfu na-

deszły iednak doniesienia zaprzeczaiące nieczynności Ibrahima Baszy. Miał on pod Zea przy Atenach wylądować, ale popadł nieszczęściu, że zetkał się z wszędzie obecnym i lękanym Miaulim który spalić miał 3 Egipskie fregaty, kilkanaście pomnieyszych woiennych i 80 przewozowych okrętów zabrać i resztę flotty rozproszyć. Dodaią nawet: że Ibrahim Basza znaydował się na iedney z spalonych fregat. Doniesienia te potrzebuią iednak potwierdzenia.

— Dnia 29. —

Gazeta Smirneńska zawiera pod d. 11 Września co następuie: Turcy uderzali po trzy razy nadaremnie na Grecką flottę pod Samos. Kapitan Basza dał nakoniec znak uderzenia na nią po czwarty raz; ale przestrach Muzułmanów przed palnemi statkami zniszczył i ten zamach. Grecka siła morska nie odniosła ieszcze nigdy tak wielkiey chwały, iak w tym dniu. Turecka gabara maiąca 400 ludzi potykała się z małym Greckim brygiem, który nieśmiał iey zachaczyć; w tem nadpłynął inny bryg, okrążył nieprzyiacielską gabarę i zatopił. Lud znalazł grób w bałwanach morskich. Gdy waleczny Kanari zapalał Turecką fregatę, zbliżył się do niey o 10 kroków. Turcy wysypali z masztów grad kul na Greków, lecz z 25 towarzyszów Kanarego, chociaż na przodzie okrętu stali, dwoch tylko zabitych zostało. Kanari, ktory nazaiutrz na przylądek Mykale wylądował, nie znalazł o 3 mile żadnego nieprzyiaciela, tak spieszno przestraszeni Azyianie pouciekali. Z tem wszystkiem pod Psili (o 6 mil na południu od Dibburnu) zakładany iest nowy oboz, ale tylko z samych Janczarów. Scala nuova i iey okolice są zniszczone. Samosianie nabrali znowu odwagi i zeszli z gór, dla zebrania wina. Lecz nieprzeminęła ieszcze burza. Nowe woysko z Janczarów złożone, do ktorego sam Basza Smirneński, Hassan, 5000 ma dostawić, niemniey iest krwawe i zdobyczy chciwe. Flotty Turecka i Egipska stoią na kotwicach przed wyspą Stanchio. Dotąd miały wiatr przeciwny. Zreszta panuie na nich karność, i co żołnierz potrzebuie, płaconem iest gotowizną. Sądzą, iż obie te flotty będą odtąd razem działać. Eskadra Greckiego Admirała Miaulis znayduie się w Pathmos.

W Missolungi pod dyrekcyią Demetrego Paulen, ktory odbył w Paryżu nauki, założona została szkoła i poczta listowa do Nauplia. — Nowa reduta na wniyściu do portu Missolungi otrzymała nazwisko warowni Birona.— W Argos założył rząd swoim kosztem szkołę wzaiemnego uczenia; w Nauplia otworzone w krótce zostanie gimnazyium. Wielu uczonych utworzyło Heleńską akademiią, która szczególniey trudnić się będzie ulepszeniem rolnictwa w Grecyi.

Z Sztokólmu d. 5 Października.

Królewic Następca tronu i iego Małżonka wyiadą d. 7 lub 8 b. m. z Chrystianii, a staną tu d. 14. Krolewicowa ma bydź przy nadziei.

Jenerał major Hr. Brahe obiął znowu dowodztwo nad boczną gwardyią konną.

Na wyspie Hwen tego lata przy kopaniu studni natrafiono na mury, które sądzą bydź szczątkami dawnego obserwatoryium sławnego Astronoma Tycho-Brahe.

DODATEK DO N^ro 86. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 27 PAŹDZIERNIKA 1824 roku we SRODĘ.

Z Wiednia d. 19 Października.

Naynowsze doniesienia z Munchen do 16 b. m. zawieraią, iż N. Królowa ma się coraz lepiey: d. 16 zrana odwiązano iuż rękę i lekarze oświadczyli, iż rana iest zagoioną. J. C. W. Arcyxiążę Franciszek Karol oczekiwany był dziś o godzinie 3 z południa w Minchen. Przybycie tego Xcia sprawi u Dworu i w mieście naywiększą radość.

J. C. K. M. gabinetowem swoim pismem do pierwszego swoiego Wielkiego Marszałka Xcia Trautmannsdorff udzielić nayłaskawiey raczył krzyże C. K. gwiaździstego orderu Damskiego Damie pałacowey N. Cesarzowey, Xiężnie, Kinskiey, z domu Baronowey Kerpen, wyniesioney na Ochmistrzynią, i obiema Damom Dworskiem Elzbiecie Hrabiny Cavriani i Wilhelminie Hrabiny Wurmbrand przy N. Xiężnie Zofii Bawarskiey, przyszłey Małżonce J. C. W. Arcyxięcia Franciszka Karola. — Pismem gabinetowem z d. 17 b. m. do wzmiankowanego pierwszego Wielkiego Marszałka mianował N. Pan Prezesa powszechney Kamery nadworney, Michała Hr. Nadasd, z oświadczeniem nayłaskawszego swoiego ukontentowania z dotychczasowego kierowania wydziałem Ministerstwa skarbowego, Ministrem Skarbowym.

Z Madrytu d. 30 Września.

Wczoray i dziś zgromadzali się wszyscy Ministrowie, a dziś P. Zea Bermudez, wszyscy zagraniczni Posłowie, wiele członków Rady stanu i znakomitszych osób poiechali do Eskurial, zapewne dla ucałowania reki Królewskiey z powodu obchodzoney iutro rocznicy oswobodzenia Króla. Jutro w wieczór za danem we dzwony znakiem wszystkie domy w Madrycie będą oświecone

Wczoray w wieczór za przybyciem gońca z Walencyi rozeszła się wieść, iż pod Benicorto wylądowało 1500 konstytucyionistow. Zdaie się iednak, że przywiezione przez niego pismo tycze się tylko uwięzionych do sprawy Jenerała St. Marc należącyck osób.

Były Minister skarbowy Erro został w Waladolidzie uwięziony i papiery iego są tu przysłane. Mowią, iż on należy do sprawy przeciw Santa-Cruz i

nie był ani z rozkazu którego z Ministrów, ani Intendenta policyi uwięziony, ale na mocy prosto z Gabinetu Królewskiego wyszłego. W tymże czasie w Pampelunie uwięziony został P. Marlo, który pod Erro był naczelnikiem dywizyynym w wydziale skarbowym. Takiż los spotkał wiele osob dawniey na mocy wyroku przebaczenia uwolnion ch. Xciu Vrias nakazano z Madrytu wyiechać. Przy wszystkich smutnych tych okolicznościach skarb publiczny iest próżny i niema żadnego widoku pożyczki.

Z rozkazu Rady Kastyliyskiey utrzymuiący domy nauki oboiey płci muszą w przeciągu dni 30 odbydź nowe examina pod utratą patentów.

Korregidor Grenady de Campos Molina posłał J. K. M. w podarunku 30,732 realów, tyle, ile iego tegoroczna płaca wynosi.

Niedwano banda zabrała z pastwiska pod Araniues znaczną liczbę Krolewskich koni. Toż samo stało się kilka razy za panowania Jozefa Bonapartego.

Z Lizbony d. 29 Września.

Królowa mieszka ciągle w zamku Qieluz.

Przybyła tu znaczna liczba w nader biednym stanie znayduiących się Brazyliianow. Otworzozo dla niey składkę, na ktorą Krol naypierwszy się podpisał. — D. 24 przybył tu nowy Angielski Poseł, P. A' Court.

Z Bonn d. 11 Października.

Wczorasy popołudniu nadbiegł tu goniec z smutną wiadomoscią o nagłey śmierci JW. Kr. Pruskiego Jenerała Barona Thielemann dowodzącego 8mem korpusem woyska. Stoiący tu osadą 7my pułk ułanów udał się zaraz w drogę, dla oddania przy uroczystym pogrzebie zmarłemu ostatnich honorów.

Z Minchen d. 5 Października.

Onegday zaczęła się tu corocznie poświęcona rolniczemu gospodarstwu uroczystość na łące S. Teressy. N.N. Krolestwo z swoią Rodziną zaszczycili tę uroczystosć, na ktorey znaydowało się przeszło 20,000 ludzi.

Dwór, ktory przeniósł się do stolicy tuteyszey, zawdział na 3 mie iące żałobę po zmarłym Krolu Francuzkim.

W krotce spodziewamy się tu ogłoszenia nowego planu nauk, nad ktorym od kilku miesięcy wyznaczona od rządu kommissyia pracuie, i w roku przyszłym ma wziąść początek.

Z Frankfortu d. 11 Października.

J. K. W. Wielki Xżę Sasko-Weimarski udzielił sprawuiącemu swoie interessa przy Ces. Austryiackim Dworze taynemu Radcy poselstwa, P. Piquot złoty medal zasługi.

Xiążęta Alexander i Piotr Oldenburgscy, ktorzy stosownie do testamentu swey matki, obowiązanemi są corocznie mieszkać kilka tygodni w Sztuttgardzie poiechali po 3ch miesięcznem tam bawieniu do Oldenburga.

D. 4 b. m. przeiechali J. Kr. W. Xiąże Maxymilian Saski z córką swoią, Xiężniczką Amaliią, w swey podróży do Włoch przez Norembergę.

Przeiezdzaiąca przez miasto nasze była Cesarzowa Hayti, Pan Chrystof, adressowana była do BankieraBethmann. Postrzeżono w niey dwie rzeczy: nad-

zwyczayne niedowierzanie i wielką oszczędność, chociaż ostatniey tem mniey zdaie się potrzebować, bo posiada znaczny maiątek i iedzie z zlicznym orszakiem, ktory składa się z samych białych ludzi.

W lassach Offenburgskich gości teraz znaczna liczba rabusiów.

Z Lubeki d. 7 Października.

W roku 1823 od d. 22 Kwietnia do tegoż czasu 1824 przyszło do naywyższego tuteyszego sądu appellacyynego 100 spraw, iako to z Bremy 20, Hamburga 41, Lubeki 6, Frankfortu nad Menem 31, a z Hamburgskich i Lubeckich powiatow 2.

W Oldeslohe iest teraz do widzenia gruszka, ktora w tym roku pierwszy owoc wydała, i zaraz okwitnęła; z drugiego okwitnienia dochodzą owoce do doyrzałości; lecz zamiast wisieć, styrczą w górę, i drzewo to okwita po 3ci raz w tym roku.

Od brzegow Menu d. 12 Października.

Xiężna Koburg iest iuż prawnie z swoim mężem rozwiedziona, i mieszkać będzie pod rodowitem nazwiskiem Xiężny Gotayskiey.

Od 20tu lat piękny gmach liceum w Karlsruhe stał nie ukonczony i na głownym rynku zbywało na naywspanialszey facyiacie. Teraźnieyszy Wielki Xzę Badenski dołożył starania do ukończenia dzieła oyca swoiego i iuz w całey piękności swey iaśnieie.

Dla zapobieżenia niedostatkowi Xięży Katolickich przyiętych zostało do seminaryium Wilhelma w Tybindze 51 uczniow.

Wielki Xiążę Meklenburgsko-Szweryński nabył szacowny zbior książek i przedmiotow historyi naturalney po zmarłym Pastorze i badaczu natury Wredow w Param za wyznaczeniem wdowie dożywotniey pensyi.

D. 26 Września między Bourg i Macon nastąpiło osobliwsze ziawienie. Po wielkiem gorącu zaczął potężny grad przy wielkim wietrze padać, potem nagle nastąpił tak wielki mróz, iż ziemia na 5 stopni zmarzła. Nazaiutrz odtaiało i wróciło dawne ciepło.

Z Bruxelli d. 10 Października.

Rząd trudni się, iak słychać, zprostowaniem niektórych odnog teraźnieyszego systematu Skarbowego i Stanom jeneralnem na posiedzeniach teraźnieyszych podane bydź maią w tey mierze proiekta.

Dla przyspieszenia redakcyi nowey Xięgi ustaw cywilnych przydał J. K. M. do wyznaczoney w tey mierze Kommissyi 3 ieszcze deputowanych drugiey izby Stanow.

Hrabina Survilliers (żona Józefa Bonapartego) która iedzie do Rzymu dla odwiedzenia swey rodziny, powróci tu na mieszkanie.

Poseł nasz przy Dworach Rzymskim i Toskańskim, Kawaler Reinhold, poiechał na mieysce swoiego przeznaczenia.

W Hollandyi utworzyło się za pozwoleniem rządu towarzystwo na rubienie i uzbroienie dla Niderlandow okrętów na łowienie wielorybow pod Grenlandyią i na drodze Davis. Każda akcyia wynosi 500 ZH.

Pokazały się tu fałszywe monety;

a mianowicie talary i półtalary Francuzkie, tudzież ściofrankowki.

Przybył tu Francuzki Admirał Hr. Verhuel z synem swoim.

W tych dniach umarli nasz Viceadmirał Bosch i Kontraadmirał Dekker.

Z Hagi d. 10 Października.

Król bawić będzie d. 11 i 12 w obozie pod Mastrycht, a d. 13 ziedzie do Bruxelli. Krolowa oczekiwana tamze iest między 18 i 22 b. m.

Z Rzymu d. 30 Września.

Zwłoki Panny Bathurst, ktora d. 16 Marca utopiła się przez spadnienie z konia niedaleko mostu Milvio w Tybrze, dopiero d. 27 b. m. znalezione zostały. Rzecz do zastanowienia, że pomimo 6ciomiesięcznego leżenia w wodzie nie bardzo są naruszone.

Jenerał Kapitan Neapolitańskiey siły morskiey Davero, ukończył d. 20 b. m. 100 lat życia. Jest on teraz Nestorem w Neapolitańskiem morskiem woysku.

Ogłoszona w wielu Gazetach wiadomość, iakoby Grecki korsarz złupił Toskański okręt, potem przy Goletta przytrzymany został i musiał 50,000 piastrów wynagrodzenia zapłacić, iest zupełnie zmyslona.

Teatr Narodowy.

We Czwartek d. 28 dana będzie Komedya w 3 aktach z Włoskiego P. Goldoni *Łgarz*, w ktorey JP. nowo przybyły *Skarbek* znany w teatrach Polskich Artysta, będzie miał zaszczyt w roli *Łgarza* pierwszy raz na scenę tuteyszą wystąpić.

W Niedzielę zaś dnia 31 Października daną będzie Wielka Opera w 3 aktach z Dzieł Wov: Bogusławskiego z Muzyką sławnego Cherubiniego: *Lodoiska*.

Dnia 25 i 26 Października 1824 r.
Cena Zbóż róznego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	11	—	10	15	10	—	9	15
— *Zyta*	7	—	6	15	6	—	5	—
— *Jęczmienia*	5	—	4	15	4	—	3	24
— *Owsa*	3	18	3	12	3	6	3	—
— *Jagieł*	15	—	14	15	14	—	13	—
— *Grochu*	7	—	6	15	6	—	5	15
— *Rzepaku*	15	—	14	—	13	—	12	15

W Gdańsku dnia 14 Października.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	480	do	600.
Żyta	— —	210	—	240.
Jęczmienia	— —	180	—	198.
Owsa	— —	162	—	180.
Grochu	— —	270	—	300.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 109 Ciągnieniu dnia 27 Października r. b. w przytomności osob od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

07. 2. 65. 44. 41.

Przyszłe 110 Ciągnienie dnia 3 Listopada r. b. przypada.

DONIESIENIA.

W dniu 29 Października r. b. 1824 o godzinie 10 ranney, w Krakowie za Nową Bramą, na Targowisku publicznem odbędzie się publiczna Licytacya: Krow trzech i Jałówki iedney, zaś popołudniu o godzinie 2 w Rynku głownym Miasta Krakowa w Gmachu Sukiennice zwanym, Ubiorów wieyskich, Drelichu, Korali Nitek czterech &c. &c. a to za gotowe liczyć się maiace pieniądze. — Chęc zatym licytować maiących, podpisany Komornik na mieysce i czas oznaczony zaprasza.—

W Krakowie d. 25 Października 1824.

T. Januszki, Kom. Sąd.